Kommittémotion SD153

SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2810

av Mattias Karlsson Bergman m.fl. (SD)

Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen anvisar anslagen för budgetåret 2027 inom utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

Bakgrund

Utgiftsområdet omfattar kulturområdesövergripande verksamhet, teater, dans och musik, litteratur, läsning och språk, konstnärernas villkor, arkiv, kulturmiljö, museer, arkitektur, bild och form, trossamfund, film, medier, ungdomspolitik, politik för det civila samhället (inklusive idrottspolitik), folkbildning och spelmarknaden. De myndigheter, verksamheter och anslag som utgiftsområdet omfattar behandlas i respektive delavsnitt. I avsnitt 4 Kulturområdesövergripande verksamhet sammanfattas även vissa tvärgående perspektiv för hela kulturområdet som gäller allas möjlighet att delta i kulturlivet samt kulturlivets internationalisering och internationellt samarbete.

Under mandatperioden 2022–2026 har en omläggning av kulturpolitiken sakta men säkert tagit form. Uteblivna satsningar på vårt gemensamma kulturarv har ersatts med långtgående satsningar på att rusta bidragsfastigheter, och en historisk uppräkning av den kyrkoantikvariska ersättningen är två exempel på genomförda åtgärder. Länge har Sverige haft politiker som inte har kunnat erkänna existensen av en svensk kultur eller svenskhet. Sedan länge har vi Sverigedemokrater drivit frågan om att ta fram en svensk

kulturkanon – något som nu har gjorts och numera finns inskrivet i läroplanerna. Genom politiska prioriteringar har vi lyft fram kulturarvet, som länge har negligerats i kulturpolitiken.

Vi har även varit drivande i att ställa krav på de anslag som fördelas till civilsamhället genom att tillsammans med regeringen införa demokrativillkor för statlig bidragsgivning till civilsamhället. Numera ställs högre krav på civilsamhällets organisationer när det gäller kontroll, uppföljning och att leva upp till demokratiska grundvärderingar.

Även steg för att reformera stödet till samtidskulturen har tagits. Sverige har utmärkt sig internationellt genom att göra det svårt för privata finansiärer. Där har steg tagits genom att frågan har utretts, vilket mynnade ut i Ett investeringsprogram för kultur med flera förslag för att bredda finansieringen av samtidskulturen.

Politikens inriktning

För Sverigedemokraterna har kulturen en central plats i livet, politiken och samhällsbygget. Kulturlivet och civilsamhället ska främjas och stödjas så att de kan vara livskraftiga och tillgängliga i hela landet, i nära relation till medborgarna och oavsett huvudman. Att stärka den nationella identiteten, sammanhållningen och kulturarvets ställning är således en förutsättning för alla som värnar om en förvaltarskapstanke och vill främja en positiv samhällsutveckling.

Kulturarvet ska prioriteras, och uppräkningar samt andra behov behöver mötas direkt. Annars riskerar centrala delar av vårt kulturarv att gå förlorade. Sverige behöver en expansiv kulturarvspolitik med fokus på en långsiktighet som sträcker sig bortom fyraåriga mandatperioder.

Sverige ska ha ett starkt och oberoende civilsamhälle. Vi ska vidta nödvändiga reformer för att förenkla och underlätta givandet för privatpersoner. Ideella föreningar ska ges goda förutsättningar att bedriva sin verksamhet. Samtidigt ska vi ta krafttag mot extrema eller oseriösa aktörer och se till att ingen av dessa kan tillgodogöra sig statsbidrag.

Kulturpolitiska satsningar ska syfta till att nå hela landet och framför allt barn och unga. Det handlar om en omprioritering inom utgiftsområdet, så att medel som i dag riktas till enskilda bidrag och stipendier till kulturskapare i stället kommer barn och

unga till del. Samtidigt som reformer genomförs i syfte att samtidskulturen i större utsträckning ska kunna stå på egna ben.

Tabell 1: Anslagsförslag 2027 för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid

Tusental kronor

Ramanslag		Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1	Statens kulturråd	84 523	±0
1:2	Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete	357 582	25 000
1:3	Skapande skola	226 464	±0
1:4	Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet	44 153	±0
1:5	Stöd till icke-statliga kulturlokaler	9 753	±0
1:6	Bidrag till regional kulturverksamhet	1 662 255	±0
1:7	Myndigheten för kulturanalys	20 907	±0
2:1	Bidrag till Operan och Dramaten	853 427	±0
2:2	Bidrag till vissa scenkonstinstitutioner	358 244	±0
2:3	Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål	249 098	−10 000
2:4	Statens musikverk	114 626	±0
3:1	Bidrag till litteratur och kulturtidskrifter	203 678	±0
3:2	Myndigheten för tillgängliga medier	153 206	±0
3:3	Institutet för språk och folkminnen	79 263	15 000
4:1	Konstnärsnämnden	25 627	±0
4:2	Ersättningar och bidrag till konstnärer	570 530	−20 000
5:1	Riksarkivet	607 944	±0
6:1	Riksantikvarieämbetet	363 298	25 000
6:2	Bidrag till kulturmiljövård	269 782	±0
6:3	Kyrkoantikvarisk ersättning	490 000	±0
6:4	Bidrag till arbetslivsmuseer	8 000	±0
7:1	Centrala museer: Myndigheter	1 681 093	35 000
7:2	Centrala museer: Stiftelser	282 714	±0
7:3	Bidrag till vissa museer	79 218	±0
7:4	Forum för levande historia	64 591	±0
7:5	Statliga utställningsgarantier och inköp av vissa kulturföremål	80	±0
7:6	Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön	42 518	±0
7:7	Bidrag till bild-, form- och slöjdområdet	53 708	±0
8:1	Stöd till trossamfund	82 000	±0
9:1	Filmstöd	554 444	−25 000
10:1	Sändningar av TV Finland	9 574	±0
10:2	Forskning och dokumentation om medieutvecklingen	3 658	±0
10:3	Avgift till Europeiska audiovisuella observatoriet	733	±0
10:4	Stöd till taltidningar	43 406	±0
11:1	Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor	87 186	±0
11:2	Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet	240 680	±0

11:3	Särskilda insatser inom ungdomspolitiken	2 000	±0
12:1	Stöd till idrotten	2 152 811	±0
12:2	Bidrag till allmänna samlingslokaler	52 164	±0
12:3	Stöd till friluftsorganisationer	109 785	±0
12:4	Bidrag till riksdagspartiers kvinnoorganisationer	15 000	±0
12:5	Insatser för den ideella sektorn	223 758	±0
12:6	Stöd till plats för idrott	250 000	±0
13:1	Statsbidrag till studieförbund	1 496 023	−100 000
13:2	Statsbidrag till folkhögskolor	2 521 760	±0
13:3	Bidrag till tolkutbildning	57 331	±0
13:4	Särskilt utbildningsstöd	268 158	±0
14:1	Spelinspektionen	106 658	±0
99:1	UO17	±0	±0
Summa		**17 233 411**	**−55 000**

1:2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete

Minskningen av anslaget till filmstödet omfördelas till produktionsincitament för audiovisuella verk. Produktionsincitament stärker den svenska filmbranschens konkurrenskraft. Till skillnad från filmstödet vilar produktionsincitament på mer objektiva kriterier. Från och med 2027 reformeras produktionsincitamenten ytterligare genom att först till kvarn-principen avskaffas och svenska produktioner prioriteras i större utsträckning.

2:3 Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål

Den fria konsten och kulturen bör i största möjliga utsträckning vara självständig. Ett beroende av offentliga bidrag stärker inte den konstnärliga friheten. Det riskerar snarare att göra sektorn mer beroende av politiska beslut och kriterier.

3:3 Institutet för språk och folkminnen

Anslaget höjs med 15 miljoner kronor i syfte att påskynda myndighetens digitaliseringsarbete av det immateriella kulturarvet. Ur ett beredskapsperspektiv är det centralt med digitalisering för att säkerställa att kulturarvet inte går förlorat vid händelse av en kris eller konflikt.

4:2 Ersättningar och bidrag till konstnärer

Anslaget minskas med anledning av vår principiella hållning om att den statliga subventioneringen av samtidskonst och samtidskonstnärer bör bli något mer restriktiv. I stället föreslår vi andra reformer som gör det möjligt för kulturskapare och konstnärer att i större utsträckning klara sig utan statliga subventioner.

6:1 Riksantikvarieämbetet: Ökningen syftar till att stärka myndighetens basverksamhet. Särskild vikt läggs vid att förbättra tillgängligheten till fornminnen, samtidigt som arbetet för att skydda kulturarvet förstärks genom mer omfattande och intensifierade insatser mot kulturarvsbrottslighet.

7:1 Centrala museer: Myndigheter

Vi tillför 35 miljoner kronor i syfte att stoppa sammanslagningen av Medelhavsmuseet och Östasiatiska museet med Etnografiska museet. Den föreslagna sammanslagningen kommer att urholka museernas unika profiler. Utöver detta vill vi att marknadshyresmodellen för statliga kulturinstitutioner reformeras för att sänka deras lokalkostnader.

9:1 Filmstöd

Vi minskar anslaget till filmstöd med 25 miljoner kronor 2027 och omfördelar motsvarande medel till produktionsincitament för audiovisuella verk.

13.1 Statsbidrag till studieförbund

Studieförbunden gör många värdefulla insatser i samhället. Samtidigt har vi under lång tid uppmärksammat de problem med politisering, bristande kontroll och jäv som förekommit inom delar av studieförbunden. Genom Tidöavtalet är bidragsgivningen effektivare och mer träffsäker. Vilket bland annat ledde till att det islamistiska studieförbundet Ibn Rushd förlorade sitt statsbidrag.

Trots viktiga reformer finns det fortfarande brister i systemet. Bidragsmodellen premierar kvantitet framför kvalitet. Detta leder till ineffektiv användning av skattemedel. Mot denna bakgrund minskar vi anslaget med 100 miljoner kronor och omfördelar medlen till andra satsningar inom kulturområdet

Mattias Karlsson Bergman (SD)

Runar Filper (SD) *Mikael Strömberg (SD)*

Emma Altenhammar (SD)